

IOD ร่วมกับ บริษัท ไฟร์ซาวเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด (PwC) จัดการประชุม Audit Committee Forum 1/2559 ขึ้น ในช่วงปลายของ วันพุธที่ 29 มิถุนายน 2559 ณ ห้องบอลรูม 1 โรงแรมเซราตัน แกรนด์ สุขุมวิท ภายใต้หัวข้อ “New Auditor’s Report: What’s in it for you?” โดยในงานดังกล่าวได้รับเกียรติจาก ดร.บัณฑิต นิจถาวร กรรมการผู้อำนวยการ สถาบันกรรมการบริษัทไทย มากล่าวต้อนรับ จากนั้นทาง IOD ได้รับเกียรติจาก คุณประสณฑ์ เชื้อพานิช นายกสภาวีชาชีพัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ มากล่าวเปิดงานในหัวข้อ “แนวคิดของการปรับปรุงมาตรฐานรายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่” ซึ่งท่านได้นำเสนอถึงความสำคัญ ของรายงานของผู้สอบบัญชี (Auditor’s Report) รวมถึง การเปลี่ยนแปลงของรายงานผู้สอบบัญชี ในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งในปัจจุบัน รายงานของผู้สอบ บัญชีมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก มีการจัด เรียงลำดับการเขียนรายงานแบบใหม่ มีการนำหัวข้อ ใหม่เข้ามาเพิ่มเติมในตัวรายงาน และมีการเพิ่ม คำอธิบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี และข้อความยืนยันความเป็นอิสระของผู้สอบ บัญชี โดยรายงานของผู้สอบบัญชีแบบใหม่จะมี ผลบังคับใช้สำหรับการตรวจสอบงบการเงิน ที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดในหรือหลังวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป

ในช่วงการบรรยายหัวข้อ “The New Audit Report: Understanding Key Audit Matters” โดย คุณชาญชัย ชัยประสิทธิ์ Partner - Assurance Services บริษัท ไฟร์ซาวเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด (PwC) นั้นท่านได้นำเสนอเกี่ยวกับเรื่องสำคัญ ในการตรวจสอบ หรือ Key Audit Matters (KAM) ซึ่ง บังคับให้ต้องมีในรายงานผู้สอบบัญชีสำหรับบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ สำหรับบริษัท ที่ยังไม่จดทะเบียน หากต้องการระบุไว้ในรายงานก็ สามารถทำได้เช่นกัน ซึ่งประเด็นดังกล่าวมีข้อสรุป ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

“New Auditor’s Report: What’s in it for you?”

- เรื่องสำคัญในการตรวจสอบหมายถึง เรื่องต่างๆที่มีนัยสำคัญที่สุด ตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบงบการเงินของงวดปัจจุบัน เรื่องสำคัญในการตรวจสอบเป็นเรื่องที่เลือกมาจากประเด็นที่สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล (สำหรับประเทศไทย ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล หมายถึง คณะกรรมการตรวจสอบ)

- การกำหนดเรื่องที่จะนำเสนอเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ สามารถพิจารณาจากความเสี่ยงในการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงที่ระบุว่าเป็นความเสี่ยงสูง หรือเป็นความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญในการตรวจสอบงบการเงินงวดปัจจุบัน การใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับรายการในงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของผู้บริหาร และผลกระทบจากการตรวจสอบเหตุการณ์หรือรายการที่สำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างงวด

- ตัวอย่างเรื่องที่จะนำเสนอเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ เช่น บัญชีที่กระทบกับการทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยม ความเหมาะสมของเทคนิคที่ใช้ในการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน ความยากในการตรวจสอบการรวมธุรกิจ และ ความเสี่ยงจากการทุจริตอันเนื่องมาจากการรับรู้รายได้ตามสัญญา

- คำอธิบายเรื่องสำคัญในการตรวจสอบที่ต้องระบุแต่ละเรื่องว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เหตุใดจึงเป็นเรื่องที่มีนัยสำคัญที่สุด ได้จัดการหรือตรวจสอบเรื่องนั้นอย่างไร และยังคงอ้างถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงิน นอกจากนี้ยังอาจระบุผลจากการตรวจสอบก็ได้ (ถ้ามี)

- สถานการณ์ที่ไม่ต้องสื่อสารเรื่องสำคัญในการตรวจสอบในรายงานของผู้สอบบัญชี ได้แก่ กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามการเปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ และ/หรือมีผลกระทบทางลบมากกว่าผลประโยชน์ของสาธารณะ ยกเว้นกิจการได้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะแล้ว

ในช่วงท้ายของงาน เป็นการบรรยายในหัวข้อ

“How Internal Control Help Mitigate Key Audit Matter” โดย คุณวารุณี ปรีดานนท์ Partner — Governance Risk and Internal Audit Services บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอเปเอส จำกัด (PwC) ซึ่งประเด็นในการบรรยายมีดังต่อไปนี้

การควบคุมภายในมีความสำคัญต่อการจัดทำรายงานทางการเงิน ซึ่งการควบคุมภายในที่ไม่ดีสามารถส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงินที่จะลดลง และส่งผลกระทบต่อความเห็นของผู้สอบบัญชีได้อีกด้วย ซึ่งกรรมการตรวจสอบควรให้ความสำคัญและควรควบคุมการจัดทำรายงานทางการเงินให้ดี โดยประเด็นส่วนใหญ่ที่ผู้สอบบัญชีมองว่าเป็นประเด็นสำคัญใน KAM มีอยู่ 3 เรื่องหลัก ได้แก่

1. เรื่องที่ผู้สอบบัญชีมองว่าเป็นเรื่องที่มีความเสี่ยงสูง ต้องใช้วิจารณญาณในการพิจารณาอย่างสูง เช่น เรื่องการประมาณการของการด้อยค่าของทรัพย์สิน การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น

2. เรื่องที่ทำให้ผู้สอบบัญชีมีความยุ่งยากในการตรวจสอบ และยากต่อการหาเอกสารมาตรวจสอบ จึงทำให้มีข้อมูลไม่เพียงพอในการตรวจสอบ

3. รายการที่ผู้สอบบัญชีมีความไม่มั่นใจในการตรวจสอบ เนื่องมาจากระบบการควบคุมภายในที่ไม่เพียงพอของบริษัท เช่น รายการทางการเงินที่สำคัญ แต่ไม่ระบุชื่อผู้อนุมัติรายการ เป็นต้น

ดังนั้นผู้บริหารจึงมีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบต่อการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ส่วนคณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการกำกับดูแลให้ผู้บริหารจัดวางระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสม โดยการควบคุมภายในสำหรับการจัดทำรายงานทางการเงิน กรรมการตรวจสอบควรพิจารณาประเด็นสำคัญ ได้แก่

1. การมองภาพรวมของบริษัท (Entity-wide Controls) โครงสร้างองค์กร บทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคล ความซับซ้อนของธุรกิจ การควบคุมภายในของบริษัท

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรายการทางบัญชีกับจุดที่ใช้ประเมินรายการทางบัญชิตันๆ เช่น รายการเงินฝากธนาคาร หรือรายการสินค้า หากมีการบันทึกต้องสามารถตรวจสอบได้ว่ามีรายการดังกล่าวอยู่จริงและสามารถประเมินมูลค่าได้ เป็นต้น

3. กระบวนการและระบบเทคโนโลยีที่ช่วยควบคุมเอกสารและรายงานทางการเงินมีความครบถ้วน ถูกต้องและทันเวลาหรือไม่ รวมทั้งการพิจารณารายการต่างๆว่ามีที่มาอย่างไร ถูกบันทึกได้อย่างไร ผ่านการพิจารณาแล้วหรือไม่ มีข้อมูลใดประกอบบ้าง เป็นต้น

4. ระดับของกระบวนการและความเสี่ยงของการควบคุมภายใน

สำหรับวิธีการประเมินภาพรวมของบริษัท (Entity-wide Controls) สามารถประเมินได้จาก

กรรมการตรวจสอบควรพิจารณาประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การมองภาพรวมของบริษัท
2. ความสัมพันธ์ระหว่างรายการทางบัญชีกับจุดที่ใช้ประเมินรายการทางบัญชิตันๆ
3. กระบวนการและระบบเทคโนโลยีที่ช่วยควบคุมเอกสารและรายงานทางการเงินมีความครบถ้วน ถูกต้อง และทันเวลา
4. ระดับของกระบวนการและความเสี่ยงของการควบคุมภายใน

1. ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ และมีความเข้าใจถึงกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินเพียงใด
2. คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการกำกับดูแลรายงานทางการเงิน และการควบคุมที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารต้องสนับสนุนและดำเนินการตามนโยบายที่บริษัทกำหนดไว้ เพื่อให้การควบคุมภายในไปถึงเป้าหมาย
4. การจัดวางโครงสร้างที่ถูกต้องและเหมาะสม
5. บุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความรู้เฉพาะทาง
6. ทุกฝ่ายต้องมีอำนาจและความรับผิดชอบที่เหมาะสม
7. การสื่อสารและการทำความเข้าใจเรื่องการควบคุมภายใน
8. การประเมินตนเอง และการประเมินอย่างเป็นอิสระ เช่น การมีผู้ตรวจสอบภายในเข้าไปตรวจ เป็นต้น

นอกจากนี้การควบคุมภายในยังต้องพิจารณาถึงการประเมินความเสี่ยง โดยองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาในการประเมินรายงานทางการเงิน ได้แก่ การมีอยู่จริงของรายการทางบัญชี ความครบถ้วนและถูกต้องของรายการ การตีค่าและการประมาณการต่างๆ การมีสิทธิในรายการเหล่านั้นจริง และการแสดงรายงานทางการเงินให้ถูกประเภท เป็นต้น สำหรับรายการทางการเงินที่ต้องให้ความสำคัญและควบคุมให้ดี ได้แก่ รายการประมาณการต่างๆ

รายการปรับปรุง รายการที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ การตัดยอดหรือ การตั้งสำรองในช่วงการปิดบัญชี ตอนสิ้นปี การบันทึกรายการที่เป็นอัตราแลกเปลี่ยน ความถูกต้องของงบรวม รายงานทางการเงินต้องมีนโยบายทางบัญชีและมีเอกสารประกอบครบถ้วน สำหรับบริษัทที่มีการใช้ระบบ IT ช่วยในการปิดบัญชี ก็ต้องมีการสอบทานระบบITที่ใช้ในการจัดทำอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาระบบเพื่อให้มั่นใจว่าใช้ลงบัญชีได้อย่างถูกต้อง ระบบการเงินต้องมีความปลอดภัยและอนุญาตให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญทางการเงินได้ และข้อมูลต้องมีการสำรองและเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย

ในช่วงท้าย คุณวารุณีกล่าวว่า มีแนวโน้มที่รายงานทางการเงินจะมีความสำคัญมากขึ้น จึงอยากให้กรรมการตรวจสอบมีการพูดคุยกับผู้ตรวจสอบภายในด้วยว่า มีการตรวจสอบรายงานทางการเงินด้วยหรือไม่ รวมทั้งควรมีการตรวจสอบการควบคุมภายในให้ดีขึ้นทั้งในด้านการออกแบบและด้านการปฏิบัติ หากมีจุดใดจุดหนึ่งที่อ่อน ก็ต้องมีแผนแก้ไขและปรับปรุง แม้การควบคุมภายในจะไม่ใหม่เรื่องใหม่ แต่ก็ยังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการที่ต้องทบทวน กรณี KAM เป็นเรื่องที่ผู้สอบบัญชีจะยกมารายงานว่ามีเรื่องใดที่เป็นประเด็นบ้าง แต่สำหรับการควบคุมภายในเป็นเรื่องภายในของบริษัท ซึ่งเป็นเรื่องที่ท่านสามารถป้องกันและจัดการได้ ดังนั้นการควบคุมภายในจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพื่อจะได้ช่วยเสริมให้บริษัทมีความมั่นใจต่อรายงานทางการเงินมากขึ้น

“New Auditor’s Report: What’s in it for you?”

IOD and PricewaterhouseCoopers ABAS Co., Ltd. (PwC) jointly organized Audit Committee Forum 1/2559 on Wednesday afternoon of June 29, 2016 at Ballroom 1, Sheraton Grande Sukhumvit Hotel on the topic “New Auditor’s Report: What’s in it for you?” Dr. Bandid Nijathavorn, President of Thai Institute of Directors gave a welcoming speech. Then, Mr. Prasan Chuaphanich, President of Federation of Accounting Professions under Royal Patronage gave an opening speech on the topic “Ideas of Standard Improvement of new Auditor’s Report” in which he presented the importance of auditor’s report, including the timeline of auditor’s report in each period. Nowadays, the auditor’s report has changed

considerably. There was a new order in the report. Moreover, some new topics were also added, including the explanation of auditor's responsibility and confirmation of auditor's independence. The new auditor's report would have an effect on the audits of financial budget that would end on or after December 31, 2016 onward.

Then, it was a lecture on the topic **"The New Audit Report: Understanding Key Audit Matters"** by Khun Chanchai Chaiprasit, Partner - Assurance Services of PricewaterhouseCoopers ABAS Co., Ltd. (PwC). He talked about the Key Audit Matters (KAM) which was compulsory in the auditor's report of listed companies in the stock exchange. For other companies, they also could include KAM in the report. These issues could be summarized as follows,

- Key Audit Matters (KAM) were the issues with the highest significance based on auditor consideration. KAM were selected from the issues that communicated with the regulators (For Thailand, regulators were Audit Committee)
- The determination of KAM was based on risks of information disclosure that were identified as high risk or significant risk for audit of the current financial budget, key consideration of auditor about topics in financial report which was related to consideration of the management and impact from audit of key topic or situation that occurred during the session.
- The example of KAM was factors affecting depreciation test of popularity value, suitability of techniques used for measuring value of financial tools, difficulty of business integration and risks of corruption due to recognition of income in the contract.
- The explanations of KAM had to be indicated in each issue what it was and why it was most significant, how it was managed or checked and there should be a reference about relevant information disclosure in the note of financial statement. Moreover, it might indicate the result of the audit (if possible)
- The situations that did not need to communicate KAM in auditor's report were the situations when laws or regulations prohibited disclosure of those issues to the public and/or they would have negative effect rather than public interest, except the company already disclosed those issues to the public.

At the end of the event, it was a lecture on the topic **"How Internal Control Help Mitigate Key Audit Matter"** by Khun Varunee Pridanonda, Partner

- Governance Risk and Internal Audit Services PricewaterhouseCoopers ABAS Co., Ltd. (PwC). The key matters of the lecture were as follows, Internal control was important for making financial statement. A bad internal control could cause decreasing creditability of the financial statement and impact on opinions of auditor as well. The Audit Committee should focus on and supervise the process of making financial statement. Most issues that auditor considered as key issues in KAM were

1. The issues that auditor regarded as high risk and needed to consider carefully such as estimation of asset depreciation, allowance of suspicious non-profit debt etc.
2. The issues that auditor found it difficult for audit and hard to find document for audit. Thus, there was not sufficient information for audit.
3. The issues that auditor was not sure to proceed auditing because insufficient internal control system of the company such as key financial transaction but there was no indication of the approver.

The management had a key responsibility for setting of internal control system. The Audit Committee was responsible for ensuring the management to set an appropriate internal control system. For the internal control system for financial statement, the Audit Committee should consider the following issues,

1. An overview of the company (entity-wide controls), organization structure, role and duty of each person, business complexity and internal control of a company
2. Relation between accounting transactions and the points that were used for assessing those accounting transactions such as bank deposits or product list. If there were records, it could be checked if those deposits or lists really existed and valued.
3. To consider if the process and technology system that facilitated control of document and financial statement were complete, accurate and in time, including consideration of different topics how they originated, how they were recorded, if they were considered already and what was the supplementary data etc.
4. Level of process and risk of internal control

Company overview (entity-wide controls) could be assessed from

1. How the senior management paid attention and understood the making process of financial statement

2. The Audit Committee had a duty to supervise financial statement and relevant controls
3. The management had to support and comply with the company policy to achieve the target of internal control
4. Accurate and appropriate setting of structure
5. Personels had experiences and specializations
6. All parties had appropriate authority and responsibility
7. Communication and understanding about internal control
8. Self-assessment and independent assessment such as action of internal controller etc.

In addition, internal control had to take risk assessment into account as well. The components that had to be taken into account for assessing financial statement included existence of accounting transactions, completeness and validity of the transactions, values and estimates, the genuine right on those transactions, and the right category of financial statement etc. The financial statements that had to be focused and controlled well consisted of estimate transactions, improvement transactions, irregular transactions, the topper or set aside during the year-end closing, transaction records of exchange rate, and validity of consolidated. The financial statement had to have an accounting policy and complete documents. For some companies that relied on IT system to close the account, they had to review their IT system regularly and develop the system to ensure that it could deal with account correctly. The financial system had to be safe and only relevant people were allowed to access important financial data. Importantly, the data had to be backed up and stored at a safe place.

At the end of the session, Khun Warunee said that there was a trend that the financial statement would become more important. Thus, she would like the Audit Committee to discuss with the internal controller if there was an audit of financial statement. Moreover, there should be an audit of internal control both for design and practice. If there was a weak point, there had to be an improvement plan. Although internal control was not new, there were still some weak points that needed to be reviewed. In case of KAM, it depended on the auditor to raise the issue but the internal control was the internal affair of the company in which you could prevent and manage. Therefore, the internal control had to be done continuously, effectively and efficiently to enhance confidence of the company to the financial statement.